

siedma čaša - pozri *sedem pliaq*

siedma pečat' - pozri *Rozlomenie siedmej pečate*

siedma poľnica - pozri *Zatrúbenie siedmej poľnice*

siedmy mor - (*Exodus 9,13-35*); siedma z *desiatich egyptských rán*: mor, krupobitie a oheň

J. Martin: Siedmy mor (1823)

J. Martin: Siedmy mor (rytina, 1828)

Sieglinde - Sign

Siegen Ludwig von - (†1680); nemecký vojak a amatérsky rytec, ktorý vynášiel grafickú techniku *mezzotintu*; Siegen pochádzal z aristokratickej rodiny, a možno že sa narodil v rodinnom zámku v Sechten pri Kolíne; od roku 1641 sa rozhodol konvertovať ku katolicizmu, ktorý je v atmosfére tridsaťročnej vojny už nebol zlučiteľný so Siegenovým postavením v prísne kalvinistickom dvore Hessensko-Kasselskom; presťahoval sa do Amsterdamu v roku 1641 a oznámil svoju konverziu, ale zostal v kontakte so svojimi zamestnávateľmi a vyrábal pre nich diela, ktorými ho poverili; v Amsterdame sa zoznámil s *Rembrandtovými* leptmi, v ktorých autor dosahoval tmavé oblasti bežnými metódami vyplňania tmavých miest opakovanými linkami; v Taliansku zároveň Giovanni Benedetto Castiglione tiež skúmal možnosti *tonality* v grafike, čo dosiahol monotypu; v takmer rovnakom čase Siegen vynášiel *mezzotintu*; tá dosahuje tonalitu zdrsnením dosky tisícami malých bodiek pomocou kovového nástroja s malými zubami (pozri *kolíska/skoblina*); pozri *nemeckí rytci*

L. von Siegen: Matka ochraňujúca dieťa pred drakom (mezzotinta, 1641-1680)

Siegfried - hrdina *germánskej mytológie*, *Piesne o Nibelungoch*; v severskej mytológii (**Edda**) pod menom *Sigur* zabil draka *Fáfnir*, ochutnal jeho krv a porozumel reči vtákov; neskôr poznal *valkýru Brunhildu* a uchádzal sa o jej ruku pre svojho kráľa *Gunnara*; oženil sa s kráľovou sestrou *Gudrun*, tým sa dostal do ťažkostí, ktoré mu spôsobili záhubu; v **dánskej tradícii** pod menom *Sivard* oslobodil hrdú *Bryniel* zajatú na Sklenom vrchu Glasbergu; v **nemeckej verzii** v podobe „rohatého“ Seyfrida, ktorý po kúpeli v dračej krvi získal kožu tvrdú ako pancier a stal sa nezraniteľný; v starých **hrdinských baladách** hrdina so „solárnymi“ črtami, ktorý sa musel vzdať života po

podlom čine a jeho vdova *Kremhilda* ho kruto pomstila; v nacionálno-romantickej tvorbe 19.st. (Wagner: **Prsteň Niebelungov**) štylizovaný do ideálneho typu plavého germánskeho mládenca; porovnaj *Artuš*, *Ossian*, *Roland*

Siegfried (Prsteň Niebelungov) - z nem. sig – „víťazstvo“ a frith – „ochrana, mier“; syn krvismilného vzťahu *Sigmunda* a *Sieglinde*, kráľa z rodu *Walsungs*; po smrti *Siegelinde* po pôrode je vychovaný v lesoch škriatkom z plemena *Niebelungov*, kováčom *Mime*, bratom *Albericha*; *Mime* dúfa, že chlapec mu získa čarovný prsteň zo *zlata Rýna*, ktorého sa musel jeho brat, kráľ *Alberich* vzdať spolu so zlatým pokladom; teraz je strážený *Fafnerom* premeneným na draka; *Mime* sa pokúša vyrobiť meč pre *Siegfrieda*, aby sa jeho prostredníctvom dostal sa k dračiemu pokladu; čo aký však zhotoví, *Siegfried* ho úderom na nákovu rozbije; *Siegfried* mu dal dva kusy z meča *Notung*, ktorý mu po otcovej smrti zanechala matka, ale *Mime* z nich nevedel spojiť; raz, keď *Siegfried* nebol doma, *Mimeho* navštívil boh *Wotan* v podobe cudzinca; povedal mu, ako spojiť meč a že jediný, kto to dokáže, je ten, kto nikdy nepoznal strach; zároveň sa dozvie, že *Mimeho* hlava bude patriť tomuto človeku; potom škriatka opustil; *Siegfried* sa rozhodne opraviť si otcov meč *Notung* sám vlastnými silami; uspeje tým, že rozdrví kov, roztaví a znova odleje čepel; *Mime* medzitým varí otrávený nápoj, ktorý chce ponúknuť, keď mladík porazí draka; potom, čo sa dokončí kovanie meča, *Siegfried* demonštruje svoju silu tým, že rozsekne ním nákovu na dve časti; keď sa mu to podarí, *Mime* si spomenul na varovanie neznámeho pútnika a dostane zo *Siegfrieda* strach; keď *Alberich* a *Wotan* čakali v úkrytu skál na výsledok boja, *Siegfrieda* a draka, na prekvapenie *Niebelunga* *Wotan* prebudil *Fafnera* a oznámil mu, že hrdina *Siegfried* s ním prichádza bojovať; navrhol, aby mu odovzdal čarovný prsteň a odišiel v pokoji; drak odmietol a zaspal; za svitania dorazili *Siegfried* a *Mime*, ktorý sa radšej stiahol z dosahu boja; mládenec sa prichystal k boji; zadul na roh, zobudil draka *Fafnera* a vytiahol ho z úkrytu a prebodol srdce mečom *Notung*; zatiaľ čo sa bratia *Alberich* a *Mime* dohadovali o vlastníctve magického prsteňa a ďalších pokladov, zomierajúci *Fafner* varoval *Siegfrieda* pred zradou a nešťastím, ktoré sú spojené s prsteňom; keď *Siegfried* odstránil svoj meč tela mŕtveho draka, ruky mal popálené od dračej krvi a inštinktívne si ich vložil do úst; ochutnal krv a zrazu si uvedomil, že rozumie jazyku lesného vtáka; ten mu odhalil moc magického prsteňa, helmy neviditeľnosti *Tarnhelm* a *Siegfried* vstúpil do jaskyne, aby si ich zobral; ich objavil; *Mime* a *Alberich* rýchlo skončili svoju škriepku a vzdialili sa; vták varoval mládenca pred *Mimem*, preto keď mu škriatok ponúkol otrávený nápoj, vyčítal v jeho pohľade nenávisť, chtivosť a túžbu vraždiť; preto zabil *Mime* zabil a jeho telo hodil do jaskyne k drakovi *Fafnerovi*; vták povie *Siegfriedovi* o *Valkýre Brünnhildy (Brunhilde)*, ktorá spí obklopená plameňmi (lebo raz napriek *Wotanovmu* zákazu pomohla jeho otcovi *Sigmundovi*); *Wotan* sa stretáva so *Siegfriedom* a ešte stále dúfa, že zabráni prekliatiu magického prsteňa a zachráni *Siegfrieda* pred smrťou, ale neuspel; zavolá *Erdu*, bohyňu zeme; bohyňa je zmätená a nie je schopná ponúknuť nejakú radu a odchádza späť do zeme; keď sa *Wotan* postaví *Siegfriedovi* do cesty, mládenec mu rozbije jeho kopiju (pozri kopija *Gungnir* boha *Odina*) a zlomí *Wotanovo* prekliatie ale i moc; *Siegfried* prechádza kruhom ohňa a objavuje na skale *Brünnhildu*; spočiatku si myslí, že spiaca obrnená postava je muž; avšak, keď sa odstráni brnenie, nájde pod ním ženu; pri pohľade na ňu konečne spoznal cit, ktorý dovtedy nepoznal, a tým bol strach; v zúfalstve božkal *Brünnhildy* a prebudil ju z magického spánku; *Brünnhildy* mu dáva najavo svoju priazeň a *Siegfried* sa s ňou zasnúbi; ako *valkýra* má schopnosť vidieť do budúcnosti a prezradí ďalší osud ich vzťahu; než sú od seba oddelení, dostáva *Brünnhilda* od *Siegfrieda* magický prsteň; ako vlastník prilby neviditeľnosti *Tarnhelm* *Siegfried* sa dostane do *Wormsu* na dvor kráľa *Gunthera* a kráľovnej *Grimhildy*; kráľ túži po *Brünnhildy* a kráľovná *Grimhildy* po *Siegfriedovom* magickom prsteni; na popud kráľovho nevlastného brata *Hagena* (*Alberichovho* a *Grimhildinho* syna) kráľovná dá *Siegfriedovi* vypíť letkvar, po ktorom zabudne na *Brünnhildu* a dovedie kráľa k *Brünnhilde*; preto mu dá napíť čarovný nápoj, aby zabudol na sľub *Brünnhildy* a oženil sa s kráľovou sestrou *Kriemhildou*; očarovaný *Siegfried* prisahá vernosť a bratstvo kráľovi *Guntherovi* a za pomoci prilby *Tarnhelm* unesie *Brünnhildy* pre *Gunthera*; medzi tým *Brünnhildy* sužovalo strašné podozrenie, že *Siegfried*, ktorého považovala za vazala svojho manžela, sa v noci vymenil za *Gunthera*, a preto *Kriemhilda* nemá žiadnu úctu k svojej panej; pri vchode do katedrály začala hádka medzi ženami, ktorá je hodna vstúpiť do kostola ako prvá z nich dvoch; *Brünnhilda* poukazovala na to, že *Kriemhilda* je iba manželkou vazala jej kráľovského manžela; *Kriemhilda* sa nad tým zasmiala a povedala, že počas svadobnej noci k *Brunhilde* neprišiel *Gunther*, ale *Siegfried*; *Kriemhilda* tak urazila svoju švagrinu a vstúpila do katedrály ako prvá; tento spor slúžil ako komplikácia ďalších tragických udalostí; okrem toho, že *Kriemhildy* vyprovokovala hádku, tiež nechtiac prezradila *Hagenovi*, nevlastnému bratovi kráľa *Gunthera* a zákernému nepriateľovi *Siegfrieda*, jeho slabé miesto (na kúske chrbta, kam sa mu nedostala *Farnerova* krv, bol zraniteľný); vtedy *Brünnhildu* navštívila jej sestra, valkýra *Waltraute*, a varovala ju, že *Wotan*

plánuje jej sebe upálenie a naliehala, aby sa vzdala sa prsteňa; Brünnhilda odmieta, len aby bol premožený Siegfried, ktorý sa tváril ako Gunther pomocou prilby Tarnhelm; Waltraute jej berie prsteň násilím; keď si Siegfried ide zobrať Kriemhildu, Güntherovu sestru, Brünnhilda vidí, že má prsteň a vyčíta mu jeho zradu; stále odmietaná, pripojí sa ku Güntherovi a Hagenovi v sprisahaní s cieľom zavraždiť Siegfrieda; prezradí Hagenovi, že Siegfried môže byť napadnutý len zozadu; preto Gunther a Hagen vezmú Siegfrieda na poľovnícku výpravu; pred odchodom Siegfrieda na lov s Guntherom a Hagenom, Kriemhildu sužovala zlovestná predtucha; kajala sa, že prezradila tajomstvo svojho manžela, ale nebola schopná presvedčiť Siegfrieda, aby zostal a nešiel na lov; na love Hagen s tichým súhlasom Gunthera zákerne bodol Siegfrieda do chrbta a potom prikázal, aby mŕtvolu odniesli Kriemhilde; horko bedákala nad jeho smrťou; aby si potvrdila svoje dohady, kto je zodpovedný za jeho smrť, trvala na tom, že podľa starobylého zvyku, rytieri prítomní na love museli pristúpiť k telu Siegfrieda; sotva prišli k nemu Hagen, rany na tele mŕtveho sa otvorili a začali krváčať; keď Siegfriedovi ľudia sa chystali so zbraňou zaútočiť na Hagena a pomstiť svojho pána, Kriemhilda ich múdro zastavila; po slávnostnom pohrebe sa Siegfriedovi ľudia vrátili do Xantenu; Brünnhilda sa postarala o postavenie pohrebnej hranice, na ktorej mala byť spálená a vrátila prsteň Rýnskym pannám; jej hranica sa stáva signálom k zániku *Valhaly* a všetkých bohov v plameňoch; pozri *niebelungovské tradície*, *Prsteň Niebelungov (opera)*

<http://walkurepedia.wikia.com/wiki/Siegfried>

[https://en.wikipedia.org/wiki/Siegfried \(opera\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Siegfried_(opera))

Ar. Rackham: Siegfried ochutnáva dračiu krv (ilustrácia, 1911)

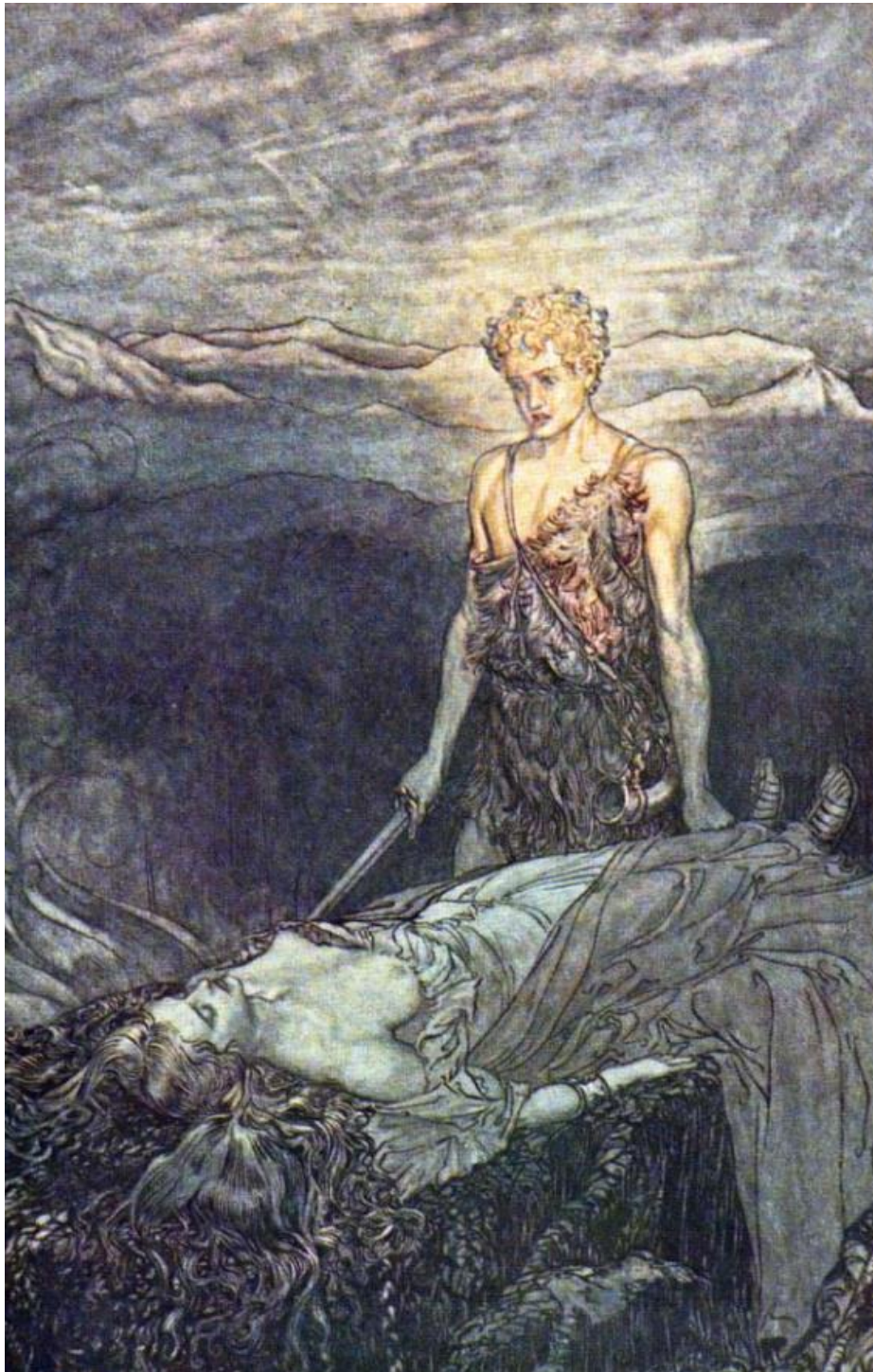
Otto von Richter: Siegfried prebúdzka Brünnhildu (1892)

Ar. Rackham: Siegfried s opraveným mečom Notung (ilustrácia k Prsteňu Niebelungov, 1911)

Ar. Rackham: Siegfried zabíja draka Fafnera mečom Notung (ilustrácia k Prsteňu Niebelungov, 1911)

Ar. Rackham: Siegfried prichádza k spiacej Brunhilde (ilustrácia k Prsteňu Niebelungov, 1911)

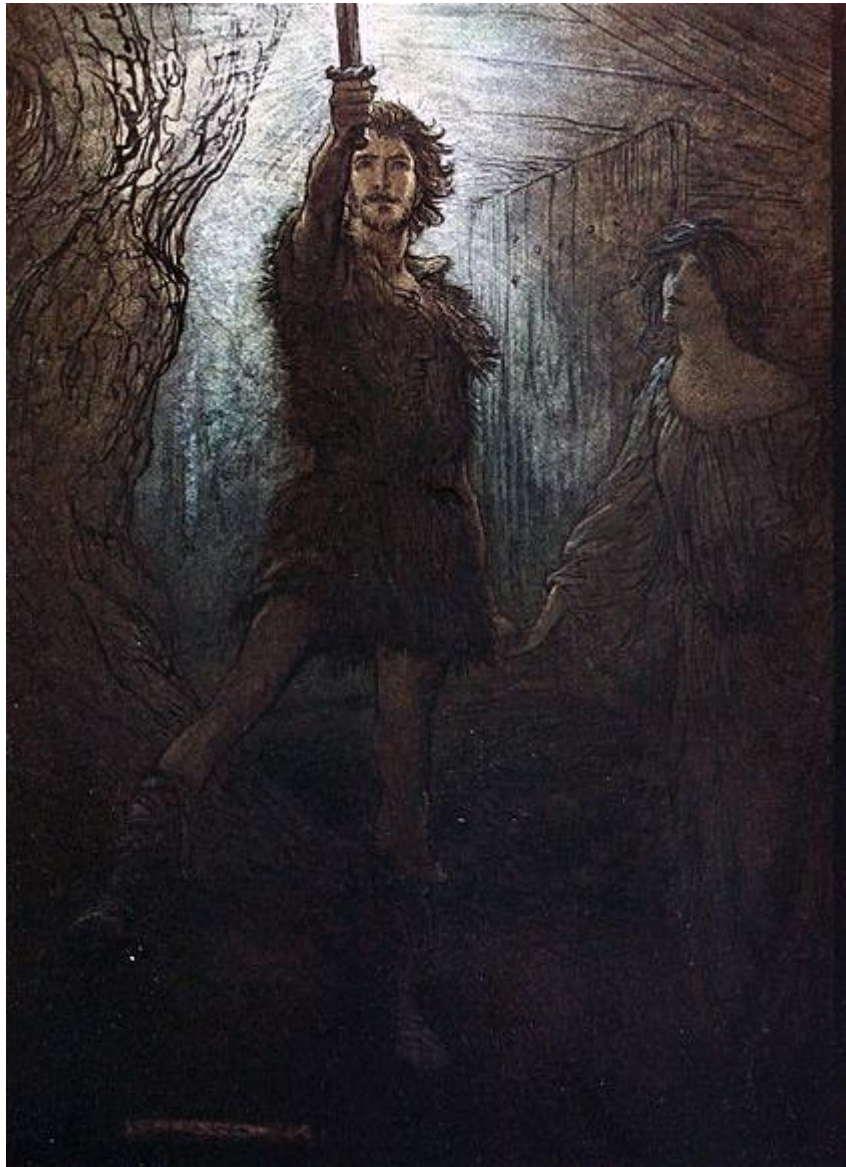

J. H. Füssli: Kremhilda objíma mrtvého Siegfrieda (1817)

Siegmund - tiež Sigemund, Sigemund, Sigmund, Sigmundr; v **germánskej verzii** príbehu nórskeho hrdinu *Sigmunda*; Siegmund je synom boha *Odina*, manželom *Sieglinde*, otcom *Siegfrieda*; jeho milovaná Sieglinde bola unesená lovcom a Siegmund prisahal pomstu, ale nemohol ju nájsť; jedného dňa, vyčerpaný, uchýlil sa do chatrče, kde našiel Sieglinde; tu našiel meč (*Notung*), ktorý jeho otec zaťal do stromu v strede chaty v hodine Siegmundovej najväčšej núdze; vzal si meč a utiekol so Sieglinde z chaty, ktorá bola v skutočnosti domovom lovca, ktorý uniesol Sieglinde pred rokmi; Odin nariadil dcére *Brunhilde*, aby pomohla Siegmundovi v jeho boji s lovcom, prenasledujúcim milencov; v súboji Siegmunda a lovca si to Odin rozmyslel, keď mu bohyňa *Frigga* (pozri *Fricka*, *Freya*) povedala, že spravodlivosť žiada vrátenie dievčaťa lovcovi; Odin zasiahol, zlomil meč Siegmunda a lovec bol schopný ho zabiť (pozri *Sigmund*); Odin potom zabil lovca jediným pohľadom; v **Prsteni Niebelungov**: Siegmund je synom hlavného boha *Wotana* v maske *Walse* (pozri *Wälsungs*), dvojčaťom *Sieglinde*, nevlastným bratom Valkýry *Brunhilde* a otcu *Siegfrieda*; keď bol s otcom na love, ich dom prepadli lupiči a vypálili; Siegmundova matka bola zabitá a Sieglinde zajatá; Siegmund bol opustený svojím otcom a mal problémy s ľuďmi, ktorí pohrdali zákonmi; keď raz bránil dievča nútené do manželstva, bol stíhaný jeho rodom a pobil sa na procese; Siegmund prišiel do domu svojho švagra *Hundinga*, ktorý patril k tým, čo ho sledovali; Siegmund sám seba nazýval nešťastníkom a porozprával mu svoj príbeh; *Hunding* povedal, aby zostal na noc, že nasledujúci deň budú bojovať; avšak Sieglinde ukázala Siegmundovi, kde jeho otec nechal pre neho na strome meč; Siegmund ho vytiahol, nazval ho *Notung* a prchol so Sieglinde; *Wotan* povedal svojej dcére *Brünnhildy* (pozri *Brunhilda*), aby ochránila jeho syna pred *Hundingom*, ale *Wotanova* žena, bohyňa *Fricka* nesúhlasila a žiadala jeho smrť, lebo sa dopustil cudzoložstva a incestu so sestrou *Sieglinde*; *Wotan* hovoril, že Siegmunda potrebuje, aby získal magický prsteň, ktorý môže zachrániť bohov a splniť túto úlohu dokáže iba slobodný človek a hrdina; ale *Fricka* odpovie, že nie je slobodný ten, koho ovláda *Wotan*; *Wotan* súhlasí s tým, že ak by porušil vlastný zákon, stratil by svoju silu; *Brünnhilde* videla Siegmundovu lásku k sestre a snažila sa ho chrániť, keď ho *Hunding* našiel, *Wotan* zlomil meč *Notung* svojim oštepom (pozri *Gungnir*); Siegmund bol zabitý *Hundingom*, ale čakal už so Sieglinde dieťa budúceho hrdinu *Siegfrieda*, ktorý získal magický prsteň a keď stretol *Wotana*, rozbil jeho oštep a zrušil tým *Wotanove* priekliatie (pozri *Wälsungs*)

<http://walkurepedia.wikia.com/wiki/Siegmund>

<http://walkurepedia.wikia.com/wiki/W%C3%A4lsung>

A. Rackham: Siegfried (ilustrácia, 1911)

Siemiradzki Henryk - (†1902) bol poľský maliar obzvlášť známy svojimi námetmi zo starovekého grécko-rímskeho sveta a *Nového zákona*; často maľuje výpravné pastorálne scény, obrazy zo života prvých kresťanov, biblické a historické výjavy, krajiny a portréty; pozri *Phryne*

http://en.wikipedia.org/wiki/Henryk_Siemiradzki

[https://www.google.sk/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&ie=UTF-8#output=search&sclient=psy-](https://www.google.sk/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&ie=UTF-8#output=search&sclient=psy-ab&q=Henryk%20Siemiradzki&oq=&gs_l=&pbx=1&fp=4c404d73a2596648&ion=1&bav=on.2,or.r_qf.&bvm=bv.48572450,d.Yms&biw=1858&bih=995)

[ab&q=Henryk%20Siemiradzki&oq=&gs_l=&pbx=1&fp=4c404d73a2596648&ion=1&bav=on.2,or.r_qf.&bvm=bv.48572450,d.Yms&biw=1858&bih=995](https://www.google.sk/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&ie=UTF-8#output=search&sclient=psy-ab&q=Henryk%20Siemiradzki&oq=&gs_l=&pbx=1&fp=4c404d73a2596648&ion=1&bav=on.2,or.r_qf.&bvm=bv.48572450,d.Yms&biw=1858&bih=995)

http://en.wikipedia.org/wiki/Henryk_Siemiradzki

<http://www.wikipaintings.org/en/henryk-siemiradzki/the-sketch-of-christian-dirce>

H. Siemiradzki: Noc sv. Ivana Kupala (1892)

H. Siemiradzki: Phryne na súťaži krásy

H. Siemiradzki: Kristus a hriešnica

H. Siemiradzki: Kresťanka Dirke (1897)

H. Siemiradzki: Neronove sviatky. Kresťanské sviatky (1876)

H. Siemiradzki: Kristus a Samaritánka

H. Siemiradzki: Pohrebná loď ruského náčelníka (1883)

sieň - od 10.st. druhá hlavná miestnosť *slovanských* obydlí, pôvodne bez ohniska, krbu, neskôršie s pecou pri stene izby; pozri *interiér*; *exedra* (*peristýlový dom*); v perzskej architektúre: *apadána*; v islamskej architektúre: *mihráb*; pozri *mázhaus*, *odeión*

sieň Fénixová - Fénixová hala

sieň hypostylová - hypostylová sieň

sieň kapitulná - kapitulná sieň

sieň oboch právd - v *egyptskej mytológii*: podsvetie tzv. *Západnej ríše*, v ktorom prebiehal súd spojený s *vážením srdca* mŕtveho; súdu predsedal *Usírev*, váhy obsluhoval *Anúpev* a protiváhu srdca tvorila soška bohyně *Maat* alebo jej symbol (pštrosie pero); pozri *podsvetie*; *Kniha mŕtvych*

Zamarovský: potom, čo bol mŕtvy *mumifikovaný* a správne pochovaný so všetkými obradmi a s hrobovou výbavou, odviedol ho *Anúpev* do „siene obidvoch právd“, kde sa konal „posledný súd“; tam sedel na tróne *Usírev*, pred ktorým sa každý spovedal zo svojich činov; vedľa *Usíreva* stáli jeho sestry (*Eset* a *Nebhtet*) a pred nimi zasadal súdny tribunál pozostávajúci zo 42 bohov (každý mal na starosti jedno previnenie a zapisovateľom bol *Thowt*); uprostred stáli váhy, pričom na misku na starosti srdce zomrelého (symbol jeho svedomia) a na druhú pero bohyně *Maat*; pri váhach striehla obluda *Amemait*, „Veľká požieračka“; po otváracích formalitách každý z prísediacich položil mŕtvemu jednu otázku, ktorá predpokladala jeho vinu; mŕtvy musel na ňu odpovedať záporne, potom zopakovať svoje odpovede súvislo a napokon vyhlásiť na štyri strany sveta: „Som čistý!“; zoznam odpovedí mal mŕtvy poznať vďaka kňazom, ktorí ho s ním oboznámili; pri každej nepravdivej odpovedi sa váhy vychýlili, lebo srdce mŕtveho sa ukázalo ľahšie ako pravda; *Thowt* všetky prípady zaznamenal a celé konanie zhodnotil; nato *Usírev* vyniesol rozsudok; ak bol kladný, *duša* mŕtveho mohla vstúpiť do podsvetnej ríše; ak bol záporný, skončila vo vnútri *Amemait*; pozri *Usírev*

<http://hu.wikipedia.org/wiki/Ammut>

http://sk.wikipedia.org/wiki/Kniha_m%C5%95tvych

Pisár Nebked predstupuje pred sudcu mŕtvych – Usíreva (Knihy mŕtvych, 1300 pr.Kr.)

sieň pamätná - pozri *múzeum*

sieň podzemná - pozri *naveta*

sieň stĺpová - pozri *galéria, hala, stoa*

sieň výstavná - *sieň výstavná*

sieň zadná - *zadná sieň (staroveká architektúra)*

Siena - *patrónmi mesta sú Katarína Sienská, Ansano a Bernard Sienský; pozri bibliotéka; sienská škola, Giovanni di Paolo*

-v súvislosti s heslom Cozzareliho obrazom Panna vedie „lod’ republiky“: panel sa vzťahuje k návratu do Sieny deviatich sudcov a prokurátorov vedených Pandolfom Petruccim, ktorý sa neskôr stal vládcom Sieny; porovnaj námet *Panna námorníkov*

G. Cozzarelli: Panna vedie „lod' republiky“ (1487)

siena - prírodná *hlínka* hnedej farby, tmavšie druhy obsahujú aj oxid mangánu; druh žltého *okru*, v podstate minerál goethit (hydratovaný oxid železitý) znečistený hlinitými a kremičitými zlúčeninami; má rovnaké vlastnosti ako ostatné prírodné železité *pigmenty*; zahrievaním dochádza ku zmene odtieňa na teplý, červenohnedý *tón* (*siena pálená*); pre svoju čiastočnú transparentnosť s obľubou užívaný do *lazúr*; vhodný pre všetky techniky; pozri *umbra*; *farby zemité*, *farby hnede*

siena pálená - hnedý až červenavý *pigment*, získavaný pálením prírodných sien a okrov; pozri *červeň*

Smith: siena, siena pálená; *farbivo anorganické*; chemicky: $\text{FeO}(\text{OH})$ obsahujúce aluminosilikáty a oxid horečnatý (0,6-1,5%); v indexe farieb pod názvom *Pigmentová hned' 7*; jasno žltavo hnedá (prírodná), jasno červenavo hnedá (pálená) farba; *opacita*: priehľadná; vhodná pre všetky *média*; vyskytuje sa v severnom Taliansku; podobné ale menej transparentné druhy sien sa nachádzajú v USA; siena pálená je vlastne kalcinovaná prírodná siena; menej priehľadné mutácie prírodnej sieny často klasifikované ako *Pigmentová žlt' 43* (*oker žltý*)

sieňové trojlodie - priestorový typ chrámovej stavby s tromi loďami rovnakej výšky, pričom hlavná *loď* je o trochu širšia ako obidve bočné; sieňové trojlodie časté u veľkých stavieb *gotiky*; typ *halového kostola*

sieňové rovnolodie - Dudák: priestorový typ chrámovej stavby vznikajúce v poklasickom období *gotiky* najprv v Anglicku; typ *halového kostola*; pozri *rovnolodie*

sieňový kostol - kostol sieňový

sienská škola - sienská škola je talianska maliarska škola, ktorá sa v období medzi 13.-15.st. rozvíjala v toskánskom meste Siena (pozri *Toskánsko*, *toskánski maliari*); v 14.st. zaujímala významné mieste vo vývoji talianskeho maliarstva; oproti neďalekej *florentskej škole*, s ktorou istý čas súperila, sa vyznačovala zmyslom pre duševné a zmyslové hodnoty a záľubou v dekoratívnom pôsobení pôvabných línii a nádherných farbách, ako je tomu v *gotickom maliarstve*; bola tiež viac konzervatívna; v sienských obrazoch 14.st. ešte prežíva byzantský zmysel pre krásu drahých

materiálov; hlavným predstaviteľom sienskej školy patrili Duccio di Buoninsegna (†1318), Simone Martini (†1344) a jeho brat Donato, Lippo Memmi (†1356) a Pietro (†1348) a Ambrogio (†1348) Lorenzettiovci; Simone Martini priniesol sienské umenie nielen do Ríma a Neapolu, ale tiež do pápežského paláca v Avignonu; odtiaľ prenikli charakteristické črty sienského maliarstva do Francúzska a potom do ďalších európskych krajín; v 14.st. potom sienské maliarstvo v spojení so západoeurópskou tradíciou zapôsobilo na českú gotickú maľbu; v renesancii nehrala Siena už žiadnu významnú úlohu, iba poskytla príležitosť pre niektorých maliarov iných škôl (S. Arentino, Sodoma, Pinturicchio); pozri *maliarstvo talianske; krajinomaľba; oliva; Katarína Sienská, Ansanus, Bernard Sienský, Majster vyšebrodskeho oltára*

http://es.wikipedia.org/wiki/Escuela_sienesa

https://en.wikipedia.org/wiki/Sienese_School

sienski maliari - pozri *F. Traini, A. Lorenzetti, B. di Fredi, S. di Pietro, P. di Giovanni, Vecchietta, M. di Giovanni, B. di Giovanni, B. di Girolamo; talianski umelci súvisiaci so Sienou; talianski maliari*

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Sienese_painters

A

Francesco di Bartolomeo Alfe

Giovanni d'Asciano

B

Barna da Siena

Andrea di Bartolo

Domenico di Bartolo

Martino di Bartolomeo

Domenico di Pace Beccafumi

Mark di Bonaventura

Bartolomeo Bulgarini

Deifebo Burbarini

C

Alessandro casolano

Cassoli

Naddi Ceccarelli

Gregorio di Cecco

D

Andrea Brescianino

Raffaello Brescianino

Taddeo di Bartolo

Matteo di Giovanni

Jacopo di Mino del Pellicciaio

Duccio

F

Sebastiano Folli

Francis Vannuccio

Niccolò Franchini

Bartolo di Fredi

Bernardino Fungai

G

Giovanni Florimi

Francesco di Giorgio Martini

Matteo Giovanetti

Paolo di Giovanni Fei

Benvenuto di Giovanni

Stefano di Giovanni

Girolamo di Benvenuto
Guido Siena

L
Neroccio Bartolomeo de 'Landi
Ambrogio Lorenzetti
Pietro Lorenzetti

M
Angelo Maccagnino
Domenico Manetti
Rutilio di Lorenzo Manetti
Simone Martini
Master of the Osservanza Triptych
Master of the Rebel Angels
Annibale Mazzuoli
Lippo Memmo
Memmo di Filippuccio
Mino Graziano

N
Francesco Nasini
Giuseppe Nicola Nasini
Bartolomeo Neroni
Andrea di Niccolò

O
Pietro di Francesco degli Oriol

P
Jerome Pacchia
Giacomo Pacchiarotti
Jacobo Pacchiarotto
Giovanni di Paolo
Baldassare Peruzzi
Astolfo Petrazzi
Sano di Pietro
Marco Pino
Angelo Puccinelli

Q
Priamo della Quercia

R
Giovanni Battista Ramacciotti
Antonio Ridolfi
Cristoforo Rustici
Francesco Rustici
Lorenzo Rustici

S
Ventura Salimbeni
Niccolò di Segna
Matteino da Siena
Sodoma
Pietro Sorri
Dietisalvi of Speme

T
Luca di Tommè

Giovanni Maria Tucci

U

Ugolino di Nerio

Ugolino di Prete Ilario

V

Francesco Vanni

Lippo Vanni

Raffaello Vanni

Vecchietta

Rozdelenie podľa rokov:

1251-1300

Guido da Siena

1301-1350

Duccio di Buoninsegna

Segna di Buonaventura

Niccolò di Segna

Simone Martini

Lippo Memmi

Naddo Ceccarelli

Ambrogio Lorenzetti

Pietro Lorenzetti

Bartolomeo Bulgarini

(Ugolino di Nerio)

(Lippo Vanni)

1351-1400

Bartolo di Fredi

Andrea Vanni

Francesco di Vannuccio

Jacopo di Mino del Pellicciaio

Niccolò di Bonaccorso

Niccolò di Ser Sozzo

Luca di Tommè

Taddeo di Bartolo

Andrea di Bartolo

Paolo di Giovanni Fei

(Master of the Richardson Triptych)

140-1450

Benedetto di Bindo

Domenico di Bartolo

Giovanni di Paolo

Gregorio di Cecco

Martino di Bartolomeo

Master of the Osservanza Triptych

Pietro di Giovanni d'Ambrogio

Priamo della Quercia

Sano di Pietro

Sassetta (Stefano di Giovanni)

Lorenzo di Pietro (Vecchietta)

1451-1500

Nicola di Ulisse

Matteo di Giovanni

Benvenuto di Giovanni
Carlo di Giovanni
Francesco di Giorgio Martini
Neroccio di Bartolomeo de' Landi
Pietro di Francesco degli Orioli
Guidoccio Cozzarelli
Bernardino Fungai
Pellegrino di Mariano
Andrea di Niccolò
Pietro di Domenico

150-1550
Girolamo di Benvenuto
Giacomo Pacchiarotti
Girolamo del Pacchia
Domenico Beccafumi
Il Sodoma (Giovanni Antonio Bazzi)
Riccio Sanese (Bartolomeo Neroni)

1601-1650
Francesco Vanni
Ventura Salimbeni
Rutilio Manetti

siesta - chvíľa *odpočinku*; oddych

G. Doré: Siesta. Spomienka na Španielsko (1868)

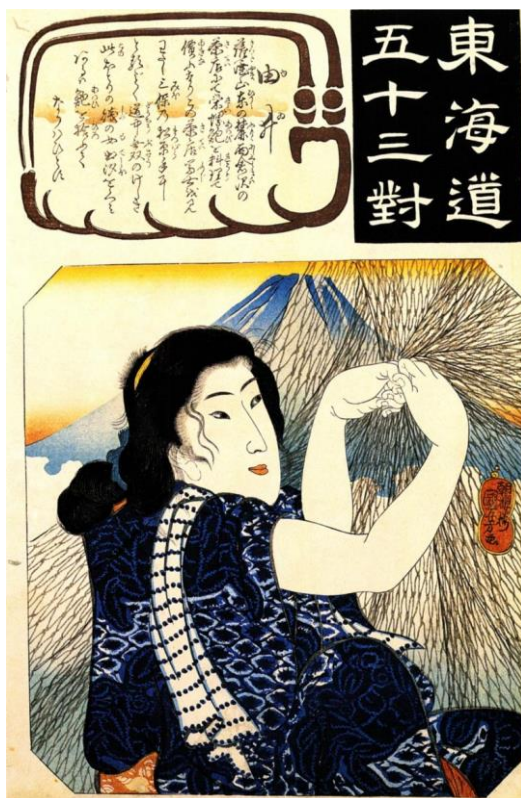
sieť - 1. nástroj, napr. na lov *rýb, vtákov*
2. v urbanizme pozri *uličná sieť*

HB podľa Jörgea Breua St.: Lov prepelíc. Júl (augsburský mesačný obraz, 16.st.)

K. Utagawa: Pohľad na horu Fudži (19.st.)

K. Utagawa: Dievča s rybárskou sieťou (19.st.)

sieť reprodukčná - reprodukčná sieť

sieť uličná - uličná sieť

sieťová klenba - klenba sieťová

sieťovanie - textilná technika *tkania* bez krosien, na tyčke

<http://www.fler.cz/magazin/sietovanie-filet-sitovani-netting-520>

sieťotlač - tiež *tlač cez šablónu/tlač šablónová/tlač cez sito*; umeleckou sieťotlačou je *serigrafia*, grafická sieťotlač, technická sieťotlač, špeciálna sieťotlač...

Baleka: v *grafike* postup, pri ktorom sú odtlačky dosahované prietlačou, t.j. bez *štokov*, za použitia šablóny; táto šablóna je pripravená napr. z hodvábného papiera pokrytého nepriepustnou vrstvou (vosk), do ktorého je ryteckou ihlou (alebo guľôčkovým perom) prerytá kresba; na šablónu je nanosená farba, ktorá je prerytými miestami šablóny stierkou pretlačená na papier ležiaci pod ňou; pozri *serigrafia*

<http://arsfea.wordpress.com/category/vytvarne-techniky/>

A. Warhol: Hans Christien Andersen (siet'otlač, 1987)

A. Warhol: Margaréta II., dánska kráľovná (siet'otlač z cyklu Vládnuce kráľovné, 1985)

siet'otlač umelecká - *serigrafia*, grafická siet'otlač, technická siet'otlač, špeciálna siet'otlač...

siet'ová klenba - *klenba siet'ová*

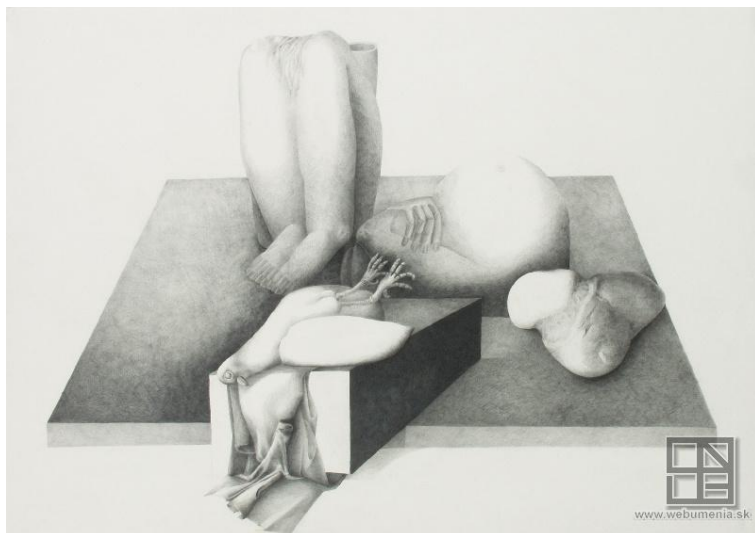
siet'ové sklo - *sklo siet'ové*

siet'ový ornament - *ornament siet'ový*

Sif - zrejme odvodené od *sifjar*, ktoré v starej nórcine príbuzné so slovami s významom „afinita, pripojenie, manželstvo“; preto meno Sif možno vnímať vo význame „vzťah k manželstvu“; v *severskej mytológii* bohyňa *obilia, úrody a plodnosti*, manželka *Thora* a príslušníčka rodu *Asov*; v *Próze Edda* (pozri *Snorriho Edda*) je Sif je pomenovaná ako matka Thorovho syna, boha *Thrud*, a boha *Ull*, zrejme *Odinovho* syna; bola nesmierne krásna, na čo veľmi žiarlil *Loki*; raz v noci jej ostrihal vlasy, ale na druhý deň ho Thor donútil, aby vlasy nahradil parochňou z tepaného zlata; vyrobili ich škriatkovia *Synovia Ívaldiho*; tieto zlaté vlasy potom mali tú vlastnosť, že samy rástli; samotný akt ostrihania je vysvetľovaný buď ako číry vandalizmus, pretože ostrihanie bolo pre germánske ženy potupou, alebo pokus o krádež Sifinej životnej sily, lebo tá podľa povesti sídli vo vlasoch živej bytosti, čoho dôkazom je biblický *Samson*; pozri *severskí bohovia*,

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Sif>

sifilis - pozri *choroba, prostitúcia*
Sigetová Agneša -

A. Sigetová: Zátišie u bronziara

A. Sigetová: Zrodenie sochára

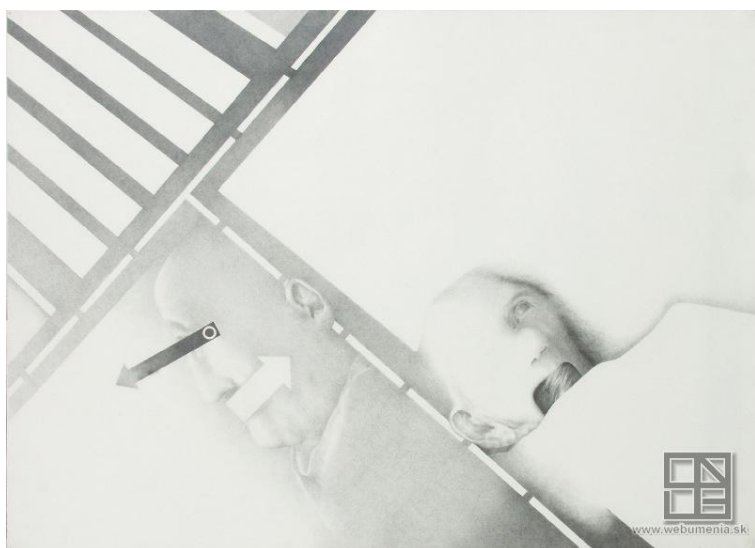
A. Sigetová: Križovatky IV

A. Sigetová: Prevoz

A. Sigetová: Sochárov sen

A. Sigetová: Križovatky VII.

A. Sigetová: Bez kompozície

Siggeir - v *severskej mytológii* (*Völsunga sága*) je Siggeir kráľ Gautlandu (Gothlandu, Götalandu); v „*Skáldskaparmál*“ je jeho manželkou Sikling a príbuzným Sigar, ktorý zabil hrdinu Hagbarda; „*Hversu Noregr byggðist*“ upresňuje, že Sigar bol Siggeirov synovec; podľa „*Völsunga sága*“ Siggeir sa oženil so Sign, sestrou Sigmunda a dcérou hunského kráľa *Völsunga*; na hostine boh *Odin* sa objavil v prestrojení, na sebe mal plášť s kapucňou a meč *Gram*, ktorý zaťal do stromu *Branstock*, potom povedal, že ten, komu sa podarí vytiahnuť meč, môže si ho nechať; kráľ Siggeir a všetci ostatní sa snažili, ale iba Sigmund uspel; Siggeir veľkoryso ponúkol trojnásobok váhy meča v zlate, ale Sigmund posmešne odmietol; tým hrozne nahneval Siggeira, ktorý prisahal, že jedného dňa meč bude jeho a prisahal pomstu celej rodine *Völsung*; rýchlo odišiel zo svadobnej hostiny a vrátil sa domov druhý deň; než odišiel, pozval *Völsungs* ukončiť svadobnú slávnosť u seba v Gautlandu; o tri mesiace neskôr kráľ *Völsung* a jeho synovia priplávali do krajiny Siggeira; Signy ich varovala, že jej manžel ich plánuje prepadnúť, ale oni sa odmietli vrátiť, načo Sign plakala a prosila, aby išli domov; čoskoro boli napadnutí Siggeirovou armádou; keď dorazil kráľ *Völsung* bol zabitý a jeho synovia zajatí; Sign prosila svojho manžela, aby ušetril jej bratov a uväznil ich, namiesto aby ich zabil; Siggeir si myslel, že budú mučení namiesto zabíj, preto súhlasil; potom nechal svoju matku premeniť na vlka (pozri *premena* - *mágia*) a každý večer pohltiť jedného z bratov, kým zostal iba Sigmund; Sign poslala služobníka, aby pomazal tvár Sigmunda medom; keď prišla vlčica, začala olizovať med z jeho tváre a nakoniec mu jazykom vliezla do úst; Sigmund sa jej zahryzol do jazyka, vytrhol ho a zabil ju; potom sa ukryl v lesoch Gautlandu a Sign mu priniesla všetko, čo potreboval; Sign porodila kráľovi Siggeirovi dvoch synov; keď najstarší z nich mal desať rokov, poslala ho k Sigmundovi, aby ho vycvičil a mohol pomstiť ich otca *Völsunga* a bratov; keď chlapec neobstál v skúške odvahy, Sign požiadala Sigmunda, aby ho ako bezcenného zabil; to isté sa stalo druhému synovi Siggeira; Sign prišla za Sigmundom v prezlečení za čarodejnicu; s bratom sa dopustili incestu a mali syna *Sinfjötli*; po niekoľkých dobrodružstvách Sigmund a Sinfjötli zabili Siggeira; pozri *Sigmund*

sigilátor - 1) osoba oprávnená k použitiu *pečate*
2) samotné *pečatidlo* určené na otláčanie

[http://es.wikipedia.org/wiki/Sello_\(cu%C3%B1o\)](http://es.wikipedia.org/wiki/Sello_(cu%C3%B1o))

<http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A3%CF%86%CF%81%CE%B1%CE%B3%CE%AF%CE%B4%CE%B1>

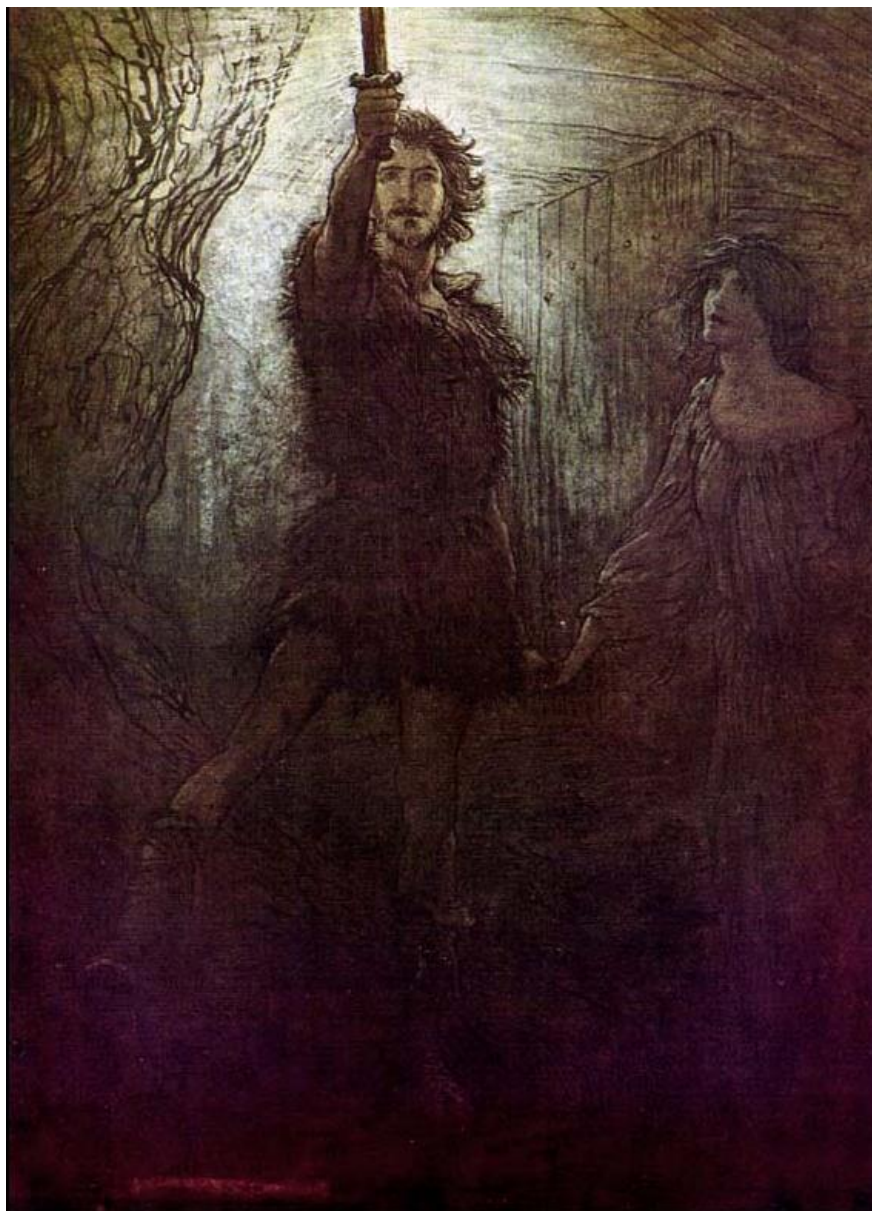
sigma - 1. písmeno *gréckej abecedy*: Σ σ ς

2. úsek vlnovky v zvislej alebo vodorovnej polohe; symbol *pohybu* a *rytmu*, významom sa dotýkajúci *špirály*; vzťah k živlu ako je vzduch a jeho prejavom: vír > špirála

pozri *symbody geometrické, závitnica, kruh rozdelený sigmoidou na dve časti s čiernym bodom na bielom poli, kruh rozdelený zvislou sigmoidou; pozri matematika; kruh rozdelený zvislou sigmoidou*

Sigmund - v *severskej mytológii* je Sigmund hrdina, ktorého príbeh je rozprávaný vo **Völsunga sága**; on a jeho sestra *Sign* sú deťmi hunského kráľa *Völsunga* a jeho manželky *Hljod*; hoci je *Sigmund* známy predovšetkým ako otec drakobijcu *Sigurda*, *Sigurdov* príbeh nemá takmer žiadne spojenie s *Völsung* cyklom; vo *Völsunga sága* si *Sign* si vzala *Siggeira*, kráľ *Gautlandu* (moderný *Västergötland*); *Völsung* a *Sigmund* sa zúčastnili svadobnej hostiny (ktorá trvala po určitú dobu pred a po svadbe); keď sa objavil keď boh *Odin* prezlečený za žobráka, vrhol meč (*Notung*) o živého stromu *Barnstokk* okolo, ktorého bola postavená *Völsungova* sála; prezlečený *Odin* oznámil, že človek, ktorý dokáže odstrániť meč, môže si ho nechať ako dar a že je to najlepší meč, aký existuje; vytiahnuť meč zo stromu dokázal iba *Sigmund*; kráľ *Siggeir* hnaný závišťou a túžbou po meči sa ho snažil vykúpiť, ale *Sigmund* posmešne odmietol; *Siggeir* pozval *Sigmunda*, jeho otec *Völsunga* a *Sigmundových* deväť bratov na návštevu svojho sídla *Gautland*, aby videli po troch mesiacoch mladomanželov; keď dorazil *Völsung* klan, napadli ich *Siggeirovi* ľudia *Gauts*; kráľ *Völsung* bol zabitý a jeho synovia zajatí; *Sign* prosila manžela, aby ušetril jej bratov a uväznil ich, namiesto aby ich zabil; *Siggeir* si pomyslel, že bratia si zaslúžia byť mučení skôr, než ako budú zabíjať, preto súhlasil; potom nechá jeho premeniť svoju matku na vlčicu, ktorá požieral každú noc jedného z bratov; *Sign* sa pokúšala o rôzne lsti, ale nikdy sa jej to nepodarilo, až nakoniec zostal iba *Sigmund*; na deviaty večer *Sign* poslala služobníka, ktorý natrel medom *Sigmundovu* tvár a keď sa vlčica dorazila, začala mu olizovať tvár a keď mu strčila jazyk do úst, *Sigmund* jej odhryzol jazyk a zabil ju; potom utiekol a skrýval sa v lese; *Sign* mu prinášala všetko, čo potreboval; usilujúc sa o pomstu za smrť otca, poslala za *Sigmundom* postupne svojich dvoch synov, aby ich učil; keď zlyhali, naliehala na *Sigmunda*, aby ich zabil; až jedného dňa, keď odmietol pokračovať v zabíjaní nevinných detí, prišla k nemu v maske *Volvy* a počala s ním dieťa *Sinfjötli*; *Sinfjötli*, plod ich incestu prešla testom odvahy a statočnosti; *Sigmund* a jeho syn *Sinfjötli* žili ako psanci; na svojich potulkách prišli medzi ľudí, spiacich v premenených na vlkov (pozri *premena mágia*); po zabití muža a oblečení do jeho kože boli prekliati lykantropiou; napokon pomstili smrť kráľa *Völsunga*; po smrti *Sign*, *Sigmund* a *Sinfjötli* spoločne prepadávali a lúpili; *Sigmund* si vzal za ženu *Borghild* a mal s ňou dvoch synov; jeden z nich, menom *Helgi*; *Sinfjötli* zabil *Borghildinho* brata, keď sa súperili o ženu, ktorú oba chceli; *Borghild* pomstila svojho brata tým, že otráвила *Sinfjötliho*; neskôr si *Sigmund* vzal za ženu *Hjördis*; po krátkej dobe mieru *Sigmundove* pozemky napadol kráľ *Lyng*; v boji sa *Sigmund* stretol so starým mužom, prestrojeným *Odinom*; *Odin* rozbil *Sigmundov* meč a *Sigmund* zomrel rukami nepriateľa; umierajúcemu *Sigmundovi* povie *Hjördis*, že je tehotná a že jej syn raz vyrobí z kusov jeho meča veľkú zbraň; bude sa volať *Sigurd* (neskoršie *Sigurd* mal syna *Sigmunda*); pozri *Siegmund*, *Sigurd*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Sigmund>

Art. Rackham: Sigmund (ilustrácia, 1910)

Sign - tiež Signa, Signe, Sieglinde; v *severskej mytológii* meno niekoľkých postáv; vo **Völsunga sága** ide o dve hrdinky; prvá Sign bola dcérou kráľa *Völsunga* a vydali ju za zákerného gótskeho kráľa *Siggeira*, ktorý vyvraždil celú rodinu *Völsung*, s výnimkou *Sigmunda*; Sign mu pomohla utiecť zo zajatia a mala s ním incestný pomer, ktorého plodom bol syn *Sinfjötli*; predtým dala zabíť svojich dvoch synov, ktorých mala s kráľom *Siggeirom*, lebo nemali dosť schopností pomstiť jej otca *Völsunga* a jej bratov; napokon dobrovoľne zomrela so svojím nenávideným manželom *Siggeirom* v plameňoch; druhá Sign bola dcérou *Sigara*, ktorý bol synovcom *Siggeira*; zamilovala sa „morského kráľa“ (t.j. vikingského náčelníka, kráľa bez domu) *Hagbarda* a sľúbila mu, že nebude žiť, ak zomrie; milenci boli prezradení a *Hagbard* bol odsúdený na smrť obesením; *Hagbardovi* sa podarilo oznámiť to Sign; tá zapálila dom a zhorela v plameňoch, načo *Hagbarda* obesili na šibenici; v **Illuga sága Gríðarfóstra** vystupuje tretia Sign, dcéra čarodejnice *Grid*; obe boli dané do kliatby mladým mužom *Illugi*; v **Skjöldunga sága a Hrólfr Krak sága** vystupuje štvrtá Sign; je sestrou *Hroðgara*; vo Wagnerovom cykle **Prsteň Niebelungov** vystupuje pod menom *Sieglinde* a je dcérou *Wotana* v jeho úlohe *Walesa*; je dvojčaťom *Siegmunda* (*Sigmunda*), ale je prinútená zobrať si *Hundinga* z klanu *Neiding*, ktorý je nepriateľom rodu *Wälsungs*, do ktorého patrí *Sieglinde*; neskôr sa stretne *Siegmundom* a povie mu meča o meči, ktorý *Wotan* zaťal do stromu v hale *Hundinga* počas svadobného veselí a ktorý *Siegmund* nazval *Notung*; dopustí sa incestu s *Siegmundom*, čo spôsobí, že *Siegmund* je zabitý v boji, keď *Wotan* zlomí jeho meč; avšak

Brünnhilde (*Brunhilde*) pomáha Sieglinde utiecť; privedie ju do skál k sestrám, ale tie odmietnu im pomôcť, lebo sa boja Wotana; povie jej, že je tehotná, čaká syna a má mu dať meno *Siegfried*; má sa ukryť pred Wotanom v lese, kde žije drak *Fafner*, a preto tam Wotan nerád chodí; fragmenty meča Notung Siegelinde uchováva pre svojho syna; krátko po jeho pôrode zomrie, ale než sa tak stane, zverí ho do opatery škriatkom *Niebelungom*; pestúnom sa stane kováč, škriatok *Mime*, brat *Albericha*; pozri *hrdinovia severských mýtov a legiend*, *Sigmund*, *vikingské ženy*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Signy>

<http://walkurepedia.wikia.com/wiki/Sieglinde>

Ar. Rackham: Brünnhilda privádza Sieglinde k sestrám Valkýram (ilustrácia k Prsteňu Niebelungov, 1910)

Josef Wilhelm Wallander: Sign a Hagbard (1861)

Signac Paul - (†1935); francúzsky maliar, predstaviteľ *neoimpresionizmu*; spolu s *G. Seuratom* vytvoril a používal techniku *pointilizmu*, skladanie obrazu z malých farebných bodov, ktoré sa mali miešať v oku diváka; na rozdiel od Seurata používal skôr štvorčky, ako bodky; bol takmer *autodidakt*, nemal odborné vzdelanie a začínal maľovať podľa diel *C. Maneta*; veľa z jeho prác boli *krajinomalby* z južného *Francúzska*

signatúra - z lat. *signum* – „znamenie, dôkaz“

- 1) potvrdenie pravosti *originálu* vlastnoručným *podpisom*, alebo *značkou*, napr. na *grafickom* liste; už počas renesancie zavedené signovanie diel ako obrana proti falzifikátorom (pozri *falzum*); v *románskom umení*, ktoré ešte neužívalo signovania (pozri *autor*) signatúru používal výnimočný zjav, sochár Gislebertus (Baleka); pozri *incisit*, *impressit*, *atribúcia*, *avant la lettre/avant tout lettre*; *conchetto*; *anonym*, *grafonym*; *znak*; *značka kamenícka*; *katalóg zbierok*
- 2) číslo poradia knižného *hárku*

porovnaj termíny *pseudonym*, *grafonym*, *anagram*, *anagramonym*, *anonym*, „*signované v tlači*“

<http://www.galori.eu/news/tema-grafika1/>

signet - 1.pôvodne *pečať*, pečaťný prsteň alebo *pečiatka* s *podpisom*; neskoršie *značka výrobku*, *podniku*, *nakladateľa*, *kníhkupca* apod.

2.v *polygrafii*: tlačiarenská *značka* na titulnej strane alebo inom mieste grafickej úpravy *knihy* (písmová, obrazová alebo kombinovaná); v starých knihách signetový obraz pripomínal meno nakladateľa; zo signetu sa vyvinula v 19.st. *nakladateľská značka*; pozri *knižná výzdoba*; A. Manutius

Kotva s delfínom (Matutinov signet, 16.st.)

Signal Émile - (†1892); francúzsky maliar portrétov, historických a žánrových obrazov; aj keď žil v období romantizmu, hlásil sa k strohému neoklasicizmu

É. Signal: Sv. Bernard vyzýva k druhej krížovej výprave do Vézelay v roku 1146 (19.st.)

É. Signal: Ľudovít IX, Svätý, kráľ Francie (1839)

Signorelli Luca - pozri *apokalypsa*

https://en.wikipedia.org/wiki/Luca_Signorelli

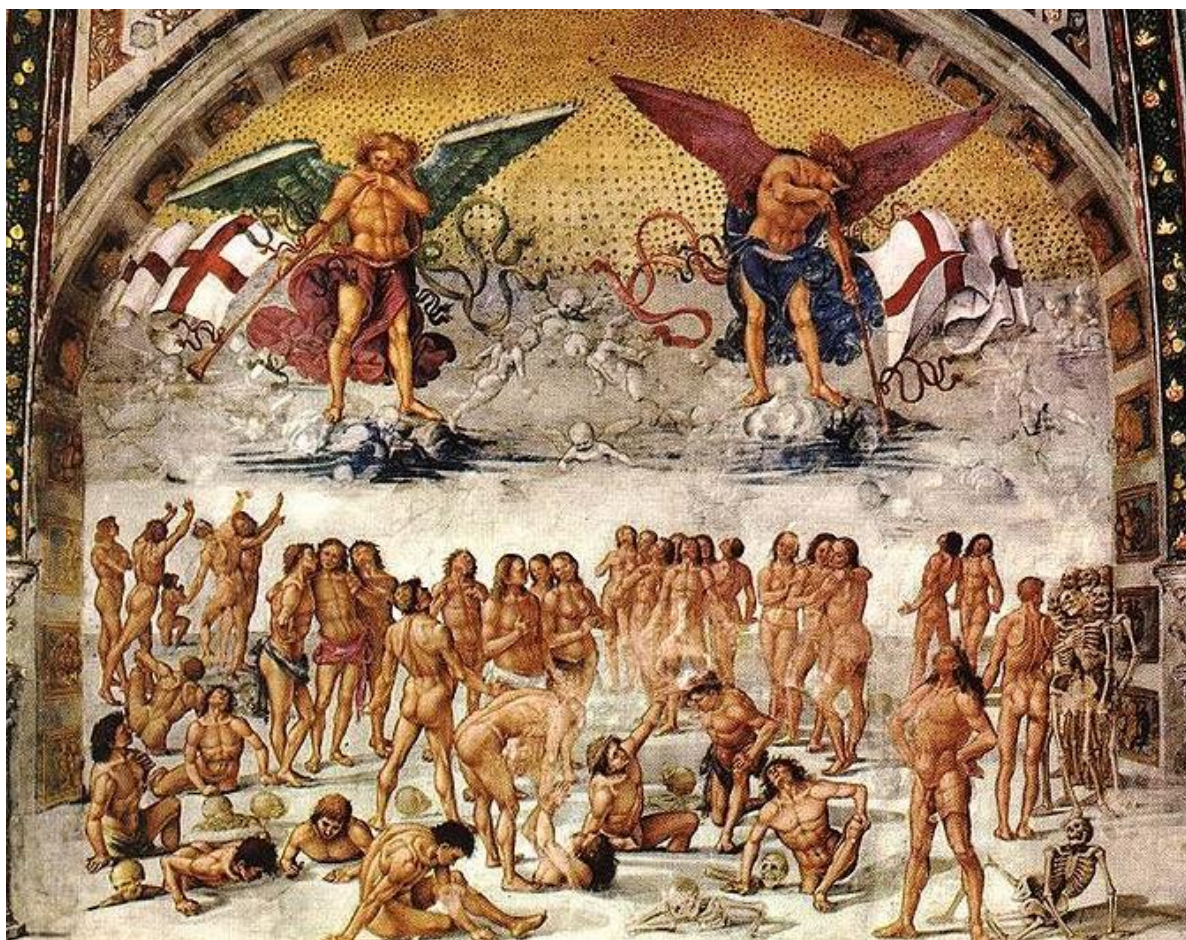
http://en.wikipedia.org/wiki/Luca_Signorelli

http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:San_Brizio_Chapel_-_Signorelli%27s_frescos

http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:San_Brizio_Chapel_-_Apocalypse

https://www.google.sk/search?q=Luca+Signorelli&espv=2&biw=1858&bih=995&tbm=isch&imgi=N5FgLP_QV8T-

[qM%253A%253Bi6o5QRVhxiFiCM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.abcgallery.com%25252FS%25252Fsignorelli%25252Fsignorelli16.html&source=iu&pf=m&fir=N5FgLP_QV8T-qM%253A%252Ci6o5QRVhxiFiCM%252C_&usg=__jqHlTea9iVbNrQCabfRt7TCSwn8%3D&dpr=1&ved=0CCoQyjc&ei=QlDeVlvsNMrxajPgYAE#imgdii=&imgsrc=B250T9NXh9AmpM%253A%3BysTcgKlb13ppZM%3Bhttp%253A%252F%252Fupload.wikimedia.org%252Fwikipedia%252Fcommons%252F3%252F35%252FSignorelli_Resurrection.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fen.wikipedia.org%252Fwiki%252FLuca_Signorelli%3B969%3B685](http://www.abcgallery.com/signorelli/signorelli16.html&source=iu&pf=m&fir=N5FgLP_QV8T-qM%253A%253Bi6o5QRVhxiFiCM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.abcgallery.com%25252FS%25252Fsignorelli%25252Fsignorelli16.html&source=iu&pf=m&fir=N5FgLP_QV8T-qM%253A%252Ci6o5QRVhxiFiCM%252C_&usg=__jqHlTea9iVbNrQCabfRt7TCSwn8%3D&dpr=1&ved=0CCoQyjc&ei=QlDeVlvsNMrxajPgYAE#imgdii=&imgsrc=B250T9NXh9AmpM%253A%3BysTcgKlb13ppZM%3Bhttp%253A%252F%252Fupload.wikimedia.org%252Fwikipedia%252Fcommons%252F3%252F35%252FSignorelli_Resurrection.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fen.wikipedia.org%252Fwiki%252FLuca_Signorelli%3B969%3B685)

L. Signorelli: Vzkriesenie mŕtvych (kaplnka San Brizio, Duomo, Orvieto, Taliansko, 1499-1502)

L. Signorelli: Vzkriesenie mŕtvych (detail, kaplnka San Brizio, Duomo, Orvieto, Taliansko, 1499-1502)

L. Signorelli: Peklo (kaplnka San Brizio, Duomo, Orvieto, Taliansko, 1499-1502)

L. Signorelli a jeho škola: Kázeň Antikrista (kaplnka San Brizio, Duomo, Orvieto, Taliansko, 1499-1502)

L. Signorelli: Dva nahí mladíci nesúci mladú ženu a mladého muža (1490-1495)

„signované v tlačí“, „signovanie na kamení“, „signované v doske“ - pozri *monogramisti*

Sigrist (I) Franz - (†1803); rakúsky maliar a rytec; narodil sa vo Viedni a tu aj zomrel; začal sa pripravovať na umeleckú dráhu na Akadémii KK vo Viedni, neskôr odišiel do Augsburgu, kde pôsobil na nejakú dobu; maľoval fresky a olejomalbu; tiež maľoval portréty a historické námety; z Augsburgu odišiel do Paríža a vrátil sa odtiaľ do jeho rodného mesta Viedne, kde pracoval na mnoho rokov do svojej smrti; mnoho jeho obrazov, väčšinou biblické ilustrácie a legendy, bolo reprodukovaných ako rytiny; pozri *J. G. Hertel I.*, *J. G. Hertel II.*

<http://www.webumenia.sk/autor/9341>

https://www.google.sk/search?q=Franz+Sigrist&espv=2&biw=1858&bih=995&tbn=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0ahUKEwiFmv_6nZzKAhWJ1xoKHfZ4DL0QsAQIHA

F. Sigrist (I): Ježiš predpovedá spoločstvu svoje utrpenie (1803)

F. Sigríst (I): Nesenie kríža (grisaille, 1803)

Kára - v *severskej mytológii* Kára je zosnulá a reinkarnovaná *Valkýra*; meno Kára buď znamená „divoká, búrlivá“ (zo starej nóřčiny afkár – „divoký“) alebo „stočiť“ alebo „kučeravý“ (zo starej nóřčiny Karr); pozri *reinkarnácia, Valkýry*

<https://en.wikipedia.org/wiki/K%C3%A1ra>

Sigrun - v starej nóřčine – „vít'azná runa“; v *severskej mytológii* Valkýra; jej príbeh je podobný v básňach **Helgakviða Hundingsbana I** a **Helgakviða Hundingsbana II** a v **Poetickej Edde**; výklad ju predstavuje ako znovuzrodenú Valkýru *Sváfu*; hrdina Helgi Hundingsbane (Helgi vrah *Hundinga*) ju prvýkrát stretne, keď vedie skupinu deviatich *valkýr*; tí dvaja sa do seba zamilujú a Sigrun povie Helgimu, že jej otec Högni sa jej sľúbil Höðbroddrovi, synovi kráľa Granmarr; Helgi

napadne Granmarovo kráľovstvo a zabije každého, kto sa stavia proti ich vzťahu; iba Sigrunin brat Dagr zostal nažive pod podmienkou, že prisahal vernosť Helgimu; Dagrovi však česť káže pomstiť svojich bratov a zavolať boha *Odina*, ktorý mu dal kopiju (pozri *Gunni*); na mieste zvanom Fjoturlund Dagr zabije Helgiho a vráti sa k svojej sestre, aby jej povedal o svojom čine; Sigrun preklína Dagra (porušenie prísahy pre Severanov najväčší zločin) a on potom sa musí živiť mršinami v lese; Helgi je uložený do *tumby*, ale vracia sa ešte raz do *Valhaly* (kde žili Valkýry), aby strávili so Sigrun spoločne noc; Sigrun predčasne zomrela smútkom, ale bola opäť znovuzrodená ako Valkýra; v budúcom živote sa stala *Kára* (*reinkarnovaná* Valkýra) a Helgi sa stal Helgim Haddingjaskati, ktorého príbeh je podobný tomu v **Hrómundar sága Gripssonar**; pozri *Sváfa*, *Helgi*, *Valkýry*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Sigr%C3%BAn>

E. Wallcousins: Helgi Hundingsbane sa vracia do Valhaly (ilustrácia, 1912)

Sigurd - v starej nórcine Sigurðr – „Víťazstvo“ + Urðr – „osud“; gramaticky meno Sigurðr nie je totožné s nemeckým menom *Siegfried*, ktoré by v starej nórcine znelo Sigfroðr; variantom nórskeho Sigurðr je Sivarð; všetky tieto podoby majú spoločný prvok Sig – „víťazstvo“, rovnaké ako nemecké Sieg; Sigurd je legendárny hrdina severskej mytológie a ústredná postava Völsunga ságe; pod menom Siegfried je jedným z hrdinov v stredovekej nemeckej „Piesni o Nibelungoch“ (nem. Nibelungenlied) a vo Wagnerovom opernom cykle *Prsteň Nibelungov*; ako Siegfried v Piesni o Nibelungoch“ (13st.) vystupuje ako dolnorýnsky princ, syn franckého kráľa Sigmunda; niektorí vedci v jeho postave hľadajú odkaz na historické knieža Cheruskov Arminia, víťaza bitky v Teutoburskom lese (známej tiež ako Varova bitka alebo Hermannova bitka); s najväčšou pravdepodobnosťou Siegfried v spojení s Brunhilde a Hagenom je mytologickou postavou, výsledkom spojenia niekoľkých mýtov a legiend, ktorá bola až neskôr čiastočne späté s

historickými prvkami; vo „**Völsunga sága**“ bol posmrtným synom *Sigmunda* a jeho druhej manželky *Hiordis*; Sigmund zomrel v boji, keď napadol boha *Odina* (ktorý bol v prestrojení) a Odin rozbil Sigmundov meč (pozri *Gram*, *Notung*); keď sa umierajúci Sigmund dozvedel o tehotenstve manželky a odkázal fragmenty svojho meča ešte nenarodenému synovi; Hiordis si vezme kráľa Alfa (údajne syna legendárneho švédskeho kráľa Alaricha); potom kráľ Alf sa rozhodne poslať Sigurda k Reginovi ako adoptívneho syna; *Regin* sa snažil vychovať Sigurda k nenásytnosti a násilnosti; najprvo žiadal, aby získal kontrolu nad otcovým (Sigmundovým) zlatom a prestal sa správať pokorne na dvore svojho nevlastného otca Alfa, ktorý si zlato privlastnil; Sigurd odpovedal, že ak bude niečo potrebovať, dostane to; potom sa Regin pýtal Sigurda, prečo mu nevádi, že nemá vlastného koňa; Sigurd požiadal o koňa; keď si preňho išiel, Odin v prestrojení za starého muža mu poradil, aby si vybral koňa *Grani*, ktorý je z plemena Odinovho osemnásobného koňa *Sleipnira*; nakoniec sa vyprával Sigurdovi svoj vlastný príbeh o tom, ako *Fafnir*, jeho brat *Fafnir* získal všetko zlato, keď zabil svojho otca *Hreidmara*, odmietol sa podeliť s Reginom, potom sa zmenil na draka a teraz stráži zlatý poklad aj s magickým prsteňom *Andvarinaut*; navrhoval Sigurdovi, aby draka zabil a získal poklad pre seba, hoci v skutočnosti plánoval Sigurdovu vraždu; sal Sigurdovi svoj meč, ktorý Sigurd skúšal, ale dvakrát ho zničil úderom o nákovu; doniesol teda Reginovi zlomené kusy otcovho (Sigmundovho) meča *Gram*; Regin meč *Gram* opravil, Sigurd ho vyskúšal a roztáľal ním nákovu; bol spokojný; ľstivý Regin poradil Siguredovi, aby vykopal jamu a v nej čakal s mečom na draka, keď pôjde k vode, a zabil ho; dúfal, že sa Sigurd v jame utopí v dračej krvi; Odin v prestrojení za starého muža poradil Sigurdovi vykopať z jamy odtokový kanál, ktorým bude odtekať krv; poradil mu, aby sa predtým v krvi vykúpal, lebo kúpeľ v dračej krvi udeľuje nezraniteľnosť; Sigurd ho počúvol a zabil *Fafnira*; Regin potom žiadal *Fafnir*ovo srdce iba pre seba; Sigurd však ochutnal niekoľko kvapiek krvi a získal schopnosť rozumieť reči vtákov; vtáky mu poradili zabiť Regina, lebo plánuje Sigurdovu smrť, aby získal *Andvarinaut*; Sigurd zabil Regina, upiekol si jeho srdce a časť z neho zje dol a to mu dalo prorocké schopnosti; Sigurd stretol *valkýru* *Brynhildr* (*Brunhildu*), ktorá si ho obľúbila, ale tiež predpovedala jeho osud a budúcnosť jeho manželstva (vo *Völsunga sága* nie je jasné, či je *Brynhild* *Valkýra* alebo iná nadprirodzená bytosť); Sigurd odišiel na dvor *Heimara*, ktorý mal za manželku *Bekkild*, sestru *Brynhildr*; potom odišiel na dvor burgundského kráľa *Gjúki*, kde prišiel o život rukou *Gjúki*ho nevlastného syna *Gotthorma*; *Gjúki* mal s manželkou *Grimhildou* synov *Gunnara*, *Hogni*ho a *Guttorma* a jednu dcéru *Gudrun*; *Gudrun* túžila po Sigurdovom zlate a prsteňu *Andvarinaut*; jej matka *Grimhilda* robila „pivo zabudnutia“, aby prinútila Sigurda zabudnúť na *Brynhildu* a oženil sa s *Gudrun*; neskôr *Gunnar* chcel u dvora mať *Brynhild*; *Brynhildin* altánok bol obklopený plameňmi a ona sľúbila ísť za mužom, ktorý má odvahu prejsť cez ne; iba Sigurdov kôň *Grani* to dokázal; Sigurd sa premenil na *Gunnara*, prešiel plameňmi a vyhral *Brynhild* pre *Gunnara*; raz sa *Brynhilda* posmievala *Gudrun*, že má lepšieho manžela, a *Gudrun* prezradila podvod; za to, že bola podvedená a okradnutá o manžela, po ktorom túžila, zosnovala pomstu; nikomu nič nepovedala a vzdala sa svojho postavenia na dvore; *Gunnar* poslal Sigurda, aby zistil príčinu; *Brynhilda* obvinila Sigurda, že prišla o slobodu; *Gunnar* a *Hogni* sa sprisahali proti Sigurdovi, priviedli svojho brata *Guttorma* k šialenstvu, aby dosiahli svoj cieľ, Sigurdovu smrť; *Guttorm* prepadne Sigurda v posteli a obaja sa zabijú; *Brynhilda* má so zabitým Sigurdom trojročného syna *Sigmund* (pomenovaného po Sigurdovom otcovi); potom čo Sigurd zomrel, chce sama zomrieť; postaví pohrebné hranice pre Sigurda, jeho syna, pre *Guttorma* i pre seba; pred touto tragédiou Sigurd a *Brynhild* mali dcéru *Aslaug*, ktorú si vzal vikingský kráľ *Ragnar Lodbrok*; v **Thidrekssaga** (13.st.) je iný príbeh, v Regin vystupuje ako drak a *Mimir* ako jeho brat a nevlastný otec Sigurda; v tejto verzii kráľ *Sigmund* vracajúci sa z cesty domov počuje, že jeho manželka *Sisibe* mu bola neverná; hoci ide o lživé obvinenie jeho dvoch dvoranov, ktorých dvorenie *Sisibe* odmietla, *Sigmund* neverí a prikáže šľachticom zobrať ju do lesa a zabiť; jeden z nich je pohnutý súcitom a bráni ju v boji proti ostatným; *Sisibe* medzi tým porodí Sigmundovo dieťa, uloží ho do krištáľovej nádoby a pustí po prúde rieky (porovnaj *Romulus a Remus*, *Mojžiš*); *Sisibe* umiera, dieťa nájde múdry kováč v lese; *Mimir* ho pomenuje Sigurd (v niektorých ságach *Siegfried*) a prijme ho za svojho; keď dieťa vyrastie a je svojhlavé, *Mimir* požiada svojho brata, draka *Regina*, aby Sigurda zabil; ale Sigurd zabije draka a potom aj svojho nelojálneho pestúna; v **Piesni Niebelungov** vystupuje Sigurd ako je *Sifrit* (*Siegfried*) princ nemeckého *Xantenu*, ktorý sa neskôr ukázalo, mal hrdinskú povesť, lebo zabil draka a získal nesmiernu bohatstvo oboch bratov (pozri *Fafnir*); z vykúpania v dračej krvi získal nezraniteľnosť až na miesto na chrbte, kde sa mu prilepil list na kožu (porovnaj *Achiles*); je rozhodnutý sa oženiť *Kriemhildou*, sestrou kráľa burgundského kráľa *Gunthera* a že pomáha mu získať *Brunhilde*, kráľovnú *Islandu*; používa svoj *plášť neviditeľnosti* k tomu, aby *Gunther* porazil neobyčajne silnú dámu na hode oštepom, hode balvanom a skokom do diaľky; tiež poskytoval vojakov, keď sa

Brunhilde pokúsila sa zabiť Gunthera a on ju; nakoniec ženatý s Kriemhildou zápasil o podrobenie Brunhilde (opäť ako neviditeľný), aby Gunther mohol naplniť svoje manželstvo (Brunhilde sa tomu bránila, lebo so stratou panenstva by prišla o svoju moc); dal Kriemhilde prsteň Brunhilde a pás; po niekoľkých rokoch, keď sa dve kráľovné hádali o svoje prednosti, Kriemhilda ukázala Brunhilde prsteň a pás a pomenovala ju Siegfriedovou konkubínou; Siegfried a Gunther uzavreli mier, ale Guntherov dvoran Hagen von Tronje (pozri *Hagen*) spolu s bratmi plánuje zabiť Siegfrieda a Gunthera; Hagen dal Kriemhilde umiestniť kríž na miesto na Siegfriedovom chrbte, kde je zraniteľný; do neho ho zasiahla kopija, keď na love pil z rieky; tým sa naplnilo proroctvo, že ktokoľvek sa s Kriemhildou ožení, zomrie násilne; Hagen hodil Siegfriedov poklad do Rýna, takže Kriemhilda nemohla postaviť armádu; druhá polovica eposu týka jej pomsty; pozri, *drakobijci, fiktívne postavy, ktoré sa môžu zmeniť na neviditeľné, fiktívni germánski ľudia, fiktívni Vikingovia, germánske pohanstvo, hrdinovia severských mýtov a legiend, niebelungovské tradície, nórské legendy, stredoveké legendy, švédske legendy*

<https://en.wikipedia.org/wiki/Sigurd>

Sigurd saje dračiu krv z palca (reliéf z dverí z Hylestadského dreveného kostola, 12.-13.st.)

Sigurd zabíja Regina (reliéf z dverí z Hylestadského dreveného kostola, 12.-13.st.)

A. Rackham: Sigurd zabíja Fafnira (ilustrácia, 1911)